

IN PRIMVM SEN.

*Predicatum
21a.*

2. Subiectum multipliciter nominatur.
Grammatici vocant subiectum suppositum; Ciuius subditum: Philosophi, & Theologi subiectum,
Quo ad divisionem dico quod subiectum est multiplex. Nam est,
Alterum adaequatum. { Alterum in potentia. { Alterum in termino. {
Alterum principale. { Alterum in actu. { Alterum in obiecto. {
Subiectum adaequatum dicitur esse illud ad quod omnia quae in scientia aliqua considerantur, reducuntur, ut in philosophia naturali subiectum adaequatum dicitur esse corpus in obile. Nam omnia considerata, ut principia, causa, potentia, forma, & similia sunt propter ipsum corpus naturale. Sic in logica possimus argumentare Syllogismum. Nam termini principia: propositiones, figurae, & similia respiciunt ad Syllogismum in se. Subiectum principale dicitur esse prima pars subiecti adaequati. Ut in Syllogismo prima pars est Demon.

In corpore mobili prima pars est calefactio corporis. In ente Metaphysica pars summa Intelligentia.

*8. Com. 61. &c.
3. Cap. de sub-
stantia orbis.*

Subiectum in potentia dicitur esse materia prima cuius est in potentia vt d. Phyo. 1. phy. Subiectum oportet semper aliquid quod sit, id est, materia prima quae, verè generatur vt d. Zimara: quia transmutatur ad subiectandam formam quae est terminus generationis.

*9. Com. 7.
2. Com. 129.*

Subiectum in actu est ipsum compositum in quo accidentia substantiantur vt d. Arift. 2. phys. causum est subiectum motus, statua figura subiectum: columna, est subiectum longitudinis & lati.

Subiectum in termino dicuntur partes ille vnde incipit motus, vel definitus. Hoc modo sumitur ab Arift. s. Phys. quando inquit. Omnis motus est de subiecto in subiectum, id est, de termino à quo ad terminum ad quem. Idem sumitur 4. phy. Dico autem velocius mutari transmutans in subiectum secundum idem spatum, & regularem motum. Vbi lucidiss. Themistius exponit pro subiecto, locum, formam, & qualitatem.

*sex. Co. 7.
2. Com. 144.*

Subiectum pro obiecto potentia vt haberetur ab Arift. 2. de Generat. Et 2. de Anima. Vnuquisque sensus subiecti sensibilis est, id est, obiecti. Nam obiectum visus est color: Auditus sonus: tactus calidum, & frigidum, ista sunt verè obiecta quae obiciuntur, & offeruntur tamen dicuntur subiecta quia circa illa deficiuntur.

Dicitur obiectum quia est vt forma mouens potentiam sensualem ex qua mouetur intellectus. Dicitur postea subiectum quia circa illud versatur, & negotiatur intellectus. Vnde suas functiones elicit. Stantibus ijs modo accedo ad propositionem quae in qua querimus quid dicatur esse subiectum scientie Theologiae. Pro solutione adducgo opiniones ex solennioribus Magistris in sacra pagina.

1. Eric Doctoris. { Prima est Doctoris nostri, in q. 3. prologi. ar. 4. vbi dicit. Deus est subiectum Theologiae.

2. S. Thomæ. { vii. Secunda est viatoris secundum quod est nobis viatoribus cognoscibilis obiectum in illo habitu qui dicitur scriptura sacra. Declaro singulas partes subiectum debet esse ens, Deus est, & maximum ens.

3. Scoti. { Tercia est Guidonis. { Quarta est Alex. minoris. { Quinta est Bonaventurae. { Dicitur Deus, quia subiectum debet esse unum, nam scientia una dicitur ab unitate subiecti primo post. Deus unus est. Subiectum debet esse verum: Deus est à quo omnis veritas.

6. Tho. viatoris, vt distinguat viatores ab iis qui sunt in termino, in patria quia clare Deum videntur. D. vt est cognoscibilis in sacra scriptura quod est ratio formalis, & limitatio, qua distinguuntur ab aliis subiecti. Ideo datur legalia & ceremonialia historia, & alia huiuscmodi quibus cognoscuntur.

Confirmant hanc opinionem. Subiectum debet esse commune, & universalis, vel adaequatum, ad omnia contenta in scientia: At Deus, vt in S. Script. confi. est communis ad omnes rationes quae de ipso possunt fieri. Nam sicuti ens est commune, & adaequatum ad substantiam, & accidentem. Sic Deus est communis ad omnia in Sacra Scriptura considerata. Ideo ut omnia in Metaphysica speculantur ut ens, sic glorificator: salvator: eternitas: omnivit Deum respiciunt, ergo.

Vtterius obiectum, vel subiectum, & habitus debent commensurari quia inter ea est relatio mensurae, vnde unum non excedit alterum: At habitus nostræ scientia Theologica est limitatus, ergo, & subiectum, ergo non erit ut infinitus.

Sanctus Thomas contra hanc opinionem ponit quod Deus, est subiectum Theologiae sub una ratione communis Deo, & creaturæ, & vocat istud ens diuinum quod est commune Deo, & substantiæ: Probat à simili. Nam sicuti nec substantia, nec accidentia sunt subiectum in Metaphysica, sed ens quod participatur à substantia, & ab accidente. A sub: perfecte, & ab accidente diminuitur. Ita ens diuinum est commune Deo, & substantiæ: Deus per se, & per essentiam, & substantiam per participationem.

R. Doctor quod non est propria intentio S. Thomas: sed sua intentio verè dicitur esse in 1. pat. q. 1. ar. 2. Vbi tunc cum Doctor quod est subiectum quatenus est reuelatus nobis per sacram scripturam.

Scotus d. Quod Deus est subiectum vt est ens infinitum. Conceptus, & habitus intellectus debet esse proportionati obiecto, quia ibi est relatio mensurae, ergo si Deus est infinitus in se, ergo cum sit subiectum Theologiae erit sub ratione infinitatis. Infinitas est perfectissimum conceptus de Deo.

R. quod licet Deus sit infinitus, & infinitas in Deo dicat conceptum perfectissimum nihilominus non potest poni in nostra Theologia ut subiectum, quia infinitum capi non potest à nobis.

Egidius d. Quod Deus est subiectum quatenus dicitur esse glorificator. Probat. Habitus distinguuntur ab inuicem ex distinctione finium. At finis noster est beatitudo, & Beatitudo est glorificatio. Ergo scientia nostra distinguetur ab alijs per istum finem gloriae. Sed scientia ortum habet à subiecto, ergo subiectum vt sit conformis scientie erit sub ratione gloriae. Huic facilius Doctor dicens, quod ratio formalis subiecti debet ambire, & fundamentaliter continere omnia tradita in scientia. At Glorificator non continet omnia tradita in Theologia. Nam in Theologia tractantur Deo ut substantia quæ non comprehenditur ratione formalis à Glorificatore, ergo.

Guido Carmelita instat quod Deus est subiectum, vt est creditibilis: seu sub ratione articulorum fidei. Theologia solum speculator Deum ut est sub ratione fidei. Nam nulla cognitione in scriptura sacra habetur nisi per fidem: At finis fidei est creditibilis, ergo ut est creditibilis.

R. quod licet omnis nostra cognitione fundamentum habeat à fide, tamen non de nominat subiectum ut creditibile, quia scientia non dat rationem formalem subiecto, sed econtra ratio formalis subiecti denominationem facit in scientia: Cum ergo ratio formalis subiecti magis appetat per esse cognitum quam per esse creditum, merito ut est cognoscibilis in scriptura, & non vt est creditus. Probatur.

De subiecto